

**«ԻՆՏԵՐԱԿՏԻՎ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ
ՉԱՐԳԱՑՈՒՄ»
ՀԻՄՆԱԴԻՎՄ**

**ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ 2022**

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱԾԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ   **Խաղը որպես արդյունավետ միջոց տրամաբանական հմտություններ
ձևավորելու գործում տարրական դասարաններում**

ԱՌԱՐԿԱ   **Դասվար**

ՀԵՂԻՆԱԿ   **Մելանյա Հովհաննիսյան**

ՄԱՐԶ   **Սյունիք**

Բովանդակություն

Ներածություն	2
Գրական ակնարկ	3
Գործնական համատեքստ	5
Հետազոտության նթացքը	6
Եզրակացություն	14
Գրականության ցանկ	15

Խաղը որպես արդյունավետ միջոց տրամաբանական հմտություններ ձևավորելու գործում տարրական դասարաններում

Ներածություն

Առանց խաղի չկա և չի կարող լինել երեխայի մտավոր լիարժեք զարգացում: Խաղը մի հսկայական լուսավոր պատուհան է , որի միջոցով երեխայի հոգեկան աշխարհ է թափանցում կենդանի հասկացությունների, պատկերացումների համախումբ: Խաղը ջանասիրություն և հետաքրքրություն բոցավառող կայծ է:

Վ.Ա. Սուխոմլինսկի

Խաղը երեխաների մտավոր դաստիարակության արժեքավոր միջոց է, որը խթանում է նրանց հոգեկան գործընթացները՝ հետաքրքրություն առաջացնելով ճանաչողական գործունեության նկատմամբ: Խաղի ժամանակ երեխաները հաճույքով են հաղթահարում ծագած դժվարությունները, փորձում են իրենց ուժերը, զարգացնում ընդունակությունները: Կարևոր է, որ խաղն ունենա լուրջ ,լարված աշխատանքային բնույթ, որպեսզի նպաստի մտավոր լարված գործողությունը ոյուրին և հաճելի դարձնելու: Կրտսեր դպրոցական տարիքի երեխայի համար առաջատար գործունեություն է սկսում դառնալ ուսումը: Բայց այդ դպրոցականը, որը դեռ երեկ տարված էր զվարթ խաղերով, չի կարող լիովին զերծ մնալ դրանից: Ուստի , երբ ուսուցումը զուգակցվում է խաղերով, դրանք երեխայի համար դառնում են ավելի հետաքրքիր, սրտամոտ և ցանկալի: Երբ խաղը մոտոք է գործում կենդանի

մանկավարժական գործընթացի մեջ, դասարանում ստեղծվում է մի նոր յուրահատուկ միջավայր: Եթե ուսուցիչ-աշակերտ կամ աշակերտ- աշակերտ

հարաբերություններում ինչև այդ գոյություն ունեին ինչ-որ խանգարող հանգամանքներ, ապա դրանք աննկատելիորեն անհետանում են: Խաղն ունի մի այնպիսի հիանալի հատկություն, որ երեխային կարող է ,իր համար էլ աննկատելիորեն ընդգրկել ակտիվ ուսուցման մեջ: Խաղի ժամանակ երեխան ավելի է կենտրոնանում՝ տարվելով հետաքրքրաշարժությամբ և ավելի հեշտությամբ էլ մտապահում է առաջին անգամ տեսածն ու լսածը: Ինչպես Յոզի. Թումանյանն է ասել “Խաղը մանուկ մարդու բնական, օրգանական պահանջն է, նրա լրջությունն է, նրա ուրախությունն: : Կյանքում ամեն բանի նա խաղով է մոտենում. դա նրա ձևն է, նրա մեթոդն է: Եվ ամեն բան ինչ որ նրան տրվում է խաղով, ուրախությամբ ընդունում է, հեշտ էլ յուրացնում՝ առանց ձանձրանալու, առանց հոգնելու”:

Երբ դասն անցկացվում է խաղի միջոցով, որի ժամանակ դասի թեմային համապատասխան պարագաներ են օգտագործվում, ուսուցիչը հանդես չի գալիս դասավանդողի դերում, իսկ աշակերտն էլ չունի ընդամենը սովորողի դեր: Խաղն առաջացնում է մրցակցություն աշակերտների միջև, քանի որ բոլորը ձգտում են հաղթողի դերում լինել և շատ միավորներ վաստակել: “Ուսուցիչը պետք է կարողանա նաև խաղի մեջ ընդգրկել այն աշակերտներին, ովքեր ամաչկոտ են: Նրանց պետք է տալ այնպիսի դերեր, որ նրանք շարունակեն իրենց մասնակցությունը խաղին”, - ասում է Ի. Կազժյուսը:

Գրական ակնարկ

Կրտսեր դպրոցական տարիքը անձի կայացման կարևորագույն փուլերից մեկն է, որի ընթացքում տեղի է ունենում անհոգ մանկությունից անցում այնպիսի շրջանի, երբ անհրաժեշտություն է ծագում նոր դերեր կրել, պատասխանատու լինել, տարբեր պահանջներ իրականացնել: Այս շրջանում հակասության մեջ են մտնում երկու դրդապատճառ՝ անհրաժեշտություն և ցանկություն: Մի կողմից: առաջնորդվելով անհրաժեշտության պահանջմունքով: երեխան բացահայտում է հասուն կյանքը, իսկ մյուս կողմից, դրդված լինելով ցանկության պահանջմունքով, երեխան ցուցաբերում է այնպիսի վարք, որը վերադարձնում է իրեն մանկության աշխարհ, որտեղ ամեն ինչ ապահով է, ծանոթ, իրականանալի, չկան որոշակի

պարտականություններ և պահանջներ: Կրտսեր դպրոցականի զարգացման ընթացքում հստակ երևում են զարգացման որակական փոփոխություններ:

Այս տարիքի երեխայի զարգացման հիմնական բնութագրերից է այն, որ, թեև կտրուկ փոխվում է գործունեության հիմնական ձևը, դեռևս պահպանվում է խաղալու պահանջմունքը: Այդ պատճառով դպրոցական կյանքի սկզբնական շրջանում չափազանց կարևոր է ուսումնական

գործընթացում խաղային էլեմենտների առկայությունը, ինչը մեծացնում է երեխայի հետաքրքրությունը ուսման հանդեպ: Մեծ է նաև շարժվելու պահանջմունքը, հետևաբար, ուսուցիչը ուսումնական գործընթացը կազմակերպելիս պետք է կիրառի շարժողական խաղեր, որոնք նպաստում են երեխայի ուշադրության զարգացմանը, կենտրոնանալու կարողությանը:

Խաղը երեխայի ներաշխարհի թափանցելու յուրատեսակ միջոց է: Այն հնարավորություն է տալիս ձևավորել լորոշակի արժեքային համակարգ, լուծել դաստիարակչական բազմաթիվ խնդիրներ, զարգացնել ստեղծագործական մտածողություն: Արդյունքում նրան թվում է, թե ինքն ուղղակի խաղում է, կատարում է որևէ դեր: սակայն, իրականում այդպես չէ, քանի որ յուրաքանչյուր դիդակտիկական խաղ երեխային առաջադրում է այնպիսի խնդիրներ, որոնց լուծումը պահանջում է մտավոր լարվածություն: Այլ կերպ ասած՝ երեխան սովորում է հաղթահարել կյանքի դժվարին իրավիճակները: արդյունքում երեխաների մեջ դաստիարակվում են այնպիսի հատկանիշներ, ինչպիսին են աշխատասիրությունը, ընկերասիրությունը, հոգատարությունը, վճռականությունը, պատասխանատվության զգացումը: Այսպիսով, դիդակտիկական խաղի շնորհիվ երեխան դառնում է ուսուցման գործընթացի սուբյեկտ, ինչն էլ նշանակում է, որ նա ուսուցման գործընթացի ակտիվ մասնակիցն է՝ ունակ ձեռք բերելու անհրաժեշտ գիտելիքներ: Պրակտիկական ցույց է տալիս, որ ինչ նպատակով էլ խաղը ընտրված լինի, ուսուցիչը պետք է լրջորեն վերաբերվի խաղի կանոններին, բարձր գնահատի երեխաների մասնակցությունը, սահմանափակի քննադատական ակնարկները, խաղային թիմերը ձևավորելիս պիտի այնպես անի, որ նույն թիմի մեջ մտնեն ուժեղ և թույլ երեխաներ: Խաղը պիտի բավականություն պատճառի և հաղթող և պարտվող թիմին:

Նպատակը և խնդիրները

- ա. Երեխայի ստեղծագործական երևակայության զարգացում
- բ. Բանավոր խոսքի զարգացում
- գ. Ինքնաարտահայտվելու կարողության զարգացում
- դ. Ազատ և անկաշկանդ շփում հասակակիցների և մեծերի հետ
- ե. Նախաձեռնելու հմտությունների և ձեռքբերում
- զ. Աշխատասիրության, պատասխանատվության, ուշադրության դրսևորում
- է. Գեղագիտական ճաշակի զարգացում
- ը. Տեսածի և լսածի վերաբերյալ խոսելու կարողություն
- թ. Բարդություններից ազատագրում

- Դասի ժամանակ խաղերն անցկացվում են աշակերտական մեծ և փոքր խմբերով՝ ուսուցչի ղեկավարությամբ, որոնց անցկացման նպատակն է հին նյութի և աշակերտներին հանձնարարվող նոր թեմայի ավելի արդյունավետ կերպով յուրացումը: Բազմապատկման աղյուսակը հիշելու, կրկնելու համար կարելի է օգտագործել **«Թվաբանական դոմինո»** խաղը: Երեխաները բաժանվում են խմբերի, բաժանվում են քարտերը, որոնց մի կողմում գրված է պատասխան (օրինակ =27), մյուս կեսում՝ բազմապատկման կա բաժանման գործողություն: Աշակերտները հաճույքով և աշխուժությամբ խաղում են դոմինո՝ վերհիշելով աղյուսակը: Խմբի որ աշակերտը արագ է կողմնորոշվում և խաղաքարտերը ավարտում է, հաղթող է; հաջորդ խաղն ինքն է սկսում: Խաղի նպատակն է՝ արագ կողմնորոշվեն և ղեն քարտերը:

«Ես և շրջակա աշխարհը» առարկայից [«Բնական աղետները»](#) թեման ուսումնասիրելիս, «[Ինչպես պաշտպանվել երկրաշարժից](#)» բաժնում օգտագործել ենք «Մարդ, տուն, երկրաշարժ» շարժախաղը:

Խաղի նպատակը

Աշակերտները կսովորեն՝

- ըստ հրահանգի գործել և համաձայնեցված գործողություններ կատարել, արագ կողմնորոշվել, - դիտողունակություն, ճարպկություն, արագաշարժություն (կարողություններ և որակներ, որոնք անհրաժեշտ են վտանգավոր իրավիճակներում):

Խաղի ընթացքը

Մասնակիցներից մեկն ընտրվում է խաղավար, մյուսները բաժանվում են եռյակների: Եռյակում երկուսը կանգնում են դեմ առ դեմ, բռնում միմյանց ձեռքերը՝ նրանք “տունն” են, երրորդը կանգնում է “տան” մեջ, նա էլ տան բնակիչն է՝ մարդը”:

Երբ խաղավարն ասում է “տուն”, բոլոր “տներն”, առանց ձեռքերն անջատելու, լքում են իրենց բնակչին (մարդը մնում է տեղում կանգնած) և վազում են փնտրելու նոր բնակիչ, նոր “մարդ”:

Տունը վերջինիս ներառում է իր մեջ, և ստեղծվում է նոր եռյակ:

Երբ խաղավարն ասում է “մարդ”, բոլոր բնակիչները թողնում են նախկին բնակարանը (տները մնում են անշարժ) և վազում են փնտրելու իրենց համար նոր “տուն”: Արդյունքում ստեղծվում են նոր եռյակներ:

Երբ խաղավարն ասում է “երկրաշարժ”, “տները” անջատվում են, բոլոր մասնակիցները վազում են և ստեղծում նոր եռյակներ: Խաղավարի խնդիրն է այդ պահին միանալ որևէ եռյակի, իսկ այն մասնակիցը, ով մնում է եռյակից դուրս, դառնում է նոր խաղավարը:

Խաղի կանոնները

-մասնակիցները կարող են գործել միայն հրահանգը լսելուց հետո՝

-ամեն անգամ կարելի է կազմել նոր մասնակիցներով եռյակներ:

Կարելի է բնության երևույթներն ու նրանց հետևանքները ներկայացնել մնացածի միջոցով:

Դպրոցական կյանքի սկզբնական շրջանում չափազանց կարևոր է ուսումնական գործընթացում խաղային էլեմենտների առկայությունը, ինչը մեծացնում է երեխայի հետաքրքրությունը ուսման

հանդեպ: Մեծ է նաև շարժվելու պահանջմունքները, հետևաբար, ուսուցիչը ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու պետք է կիրառի շարժողական խաղեր, որոնք նպաստում են երեխայի ուշադրության զարգացմանը, կենտրոնանալու կարողությանը: Ուստի ուսումնական գործընթացը ավելի արդյունավետ է կազմակերպել դիդակտիկ խաղերի միջոցով:

- Ըստ բովանդակության՝ դիդակտիկական խաղերը լինում են սյուժետա-դերային և խաղ-վարժություններ:

ա. Սյուժետա-դերային խաղերը իրենց բնույթով ստեղծագործական են: Երեխան այս դեպքում արտացոլում է ոչ միայն առանձին տպավորություններ կամ պատկերացումներ այլև տարբեր իրադրություններ, : Նա խաղի ընթացքում փորձում է հորինել, ստեղծագործել: Դերերի միջոցով երեխաները նույնացվում են իրենց սյուժեի կերպարներին:

բ. Խաղ-վարժությունները նպաստում են երեխայի մաթեմատիկական պատկերացումների ձևավորմանը, որոնցում դիդակտիկական խնդիրը վառ կերպով է արտահայտված: Դրանք սովորական առաջադրանքներից տարբերվում են խնդրի անսովոր դրվածքով և պարունակում են ուսումնական խնդիր ու խաղային գործողություններ: Խաղ-վարժությունների նպատակն է՝ երեխաների կարողությունների և հմտությունների մշակումը: Այս տարիքում երեխաները հիմնականում ընկալում են զգայարանների միջոցով, ուստի կարելի է կազմակերպել այնպիսի խաղեր, որ լինեն տեսողական, զգայական, դիդակտիկ: Խաղի նպատակը պետք է լինի ամրապնդել երեխայի

- հիշողությունը
- ուշադրությունը
- մտածողությունը
- երևակայությունը

քանի որ առանց այդ հատկանիշների անհավատալի է երեխային ամբողջովին զարգացնել: «Բնության, խաղերի, երաժշտության, հեքիաթների սքաչելի աշխարհը, որը շրջապատում էր երեխային մինչև դպրոց գնալը, չպետք է փակվի նրա առջև դպրոցի դռներով: Երեխան միայն այն ժամանակ կսիրի դպրոցը, դասարանը, երբ ուսուցիչը կպահպանի նրա համար այն ուրախությունները, որոնք երեխան ուներ մինչև այդ»: Ուստի տարրական դասարաններում ուսուցումը կազմակերպելիս պետք է հաճախ ստեղծել խաղային իրավիճակներ և աշակերտներին հնարավորություն ընձեռել՝ մտնելու իրենց համար հիմնական և կարևոր համարվող գործունեության ոլորտ: Խաղերի մեջ կարելի է

ընդգրկել թվաբանական- բնագիտական դիդակտիկ խաղերը, որոնք բաժանվում են հետևյալ խմբերի՝ . խաղեր թվերով

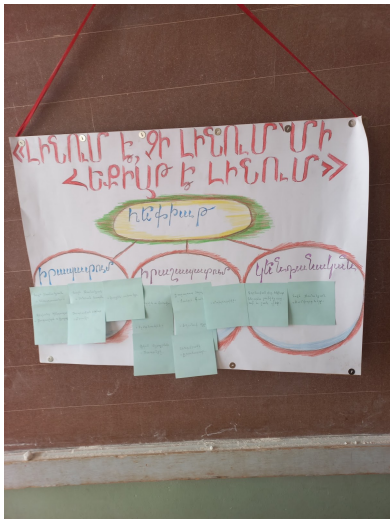
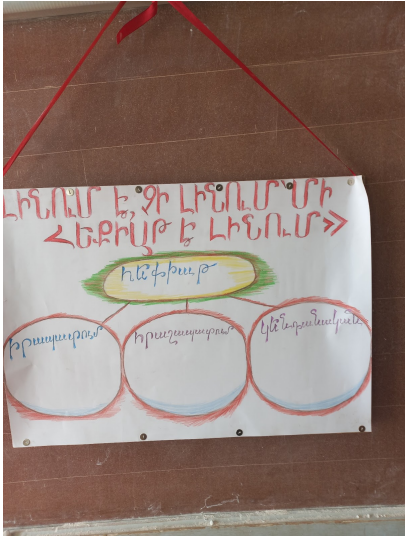
. . խաղեր ժամանակի վերաբերյալ . խաղեր
խաղեր տարածության մեջ կողմնորոշվելու վերաբերյալ . խաղեր
երկրաչափական պատկերներով Դասի տարբեր
փուլերում անցկացվող խաղերի տեսակներից կարելի է առանձնացնել այն ուսուցողական խաղերը, որոնք համապատասխանում են դասի թեմային և կազմակերպվում են առանձին թեմաների ուսուցումը նախապատրաստելու, անցածը խորացնելու ամրապնդելու և ամփոփելու նպատակով :

Ներկայացնում ուսուցողական խաղի օրինակ, որը կարելի է կիրառել բառակազմական աշխատանքները կազմակերպելիս: Դասարանը բաժանվում է չորս հոգանոց

խմբերի:Յուրաքանչյուր խումբ ստանում է պաստառ,որի վրա նկարված է ծաղիկ: Մեջտեղում գրված արմատ-բառի(օրինակ՝ տուն) օգնությամբ աշակերտները տրված ժամանակի ընթացքում թերթիկների վրա գրում են բառարմատ կամ ածանց ,որոնք կցվում են տուն բառին և ստացվում է նոր՝ բարդ կամ ածանցավոր բառ:

3-րդ դասարանում կազմակերպել ենք լեզվական ուսուցողական խաղ: Անվանել ենք «Խուլ ու համր բեռնակիրներ»: Նպատակն է ձևավորել պարզ ընդարձակ նախադասությունները համառոտագրելու ունակություն:Թղթից պատրաստեցինք նավակ և պարկեր,որոնց վրա գրեցինք բառեր:Այդ բառերը կազմում էին ՝«Երեխաները պատմում էին էքսկուրսիայից ստացած տպավորությունների մասին»նախադասության բառերը: Նավակն սկսեց«լողալ»ջրում:Ծովում փոթորիկ սկսվեց: Բեռնակիրները պետք է ծովը նետեին բեռները, որպեսզի նավը թեթևանար:Հարկավոր էր նավակում թողնել այն պարկերը,որոնց վրա ամրացված բառերն արտահայտում են նախադասության հիմնական միտքը: Վերջում նավակում մնացին «երեխաները» ,«պատմում էին» բառերը կրող պարկերը:Խաղի ավարտին աշակերտների ուշադրությունը հրավիրեցի այն հանգամանքին,որ նախադասության հիմնական միտքն արտահայտող բառերը ենթական ու ստորոգյալն են ևմիայն դրանցով կազմված նախադասությունը կոչվում է պարզ համառոտ նախադասություն:

«Լինում է, չի լինում մի հեքիաթ է լինում»թեմայի ամփոփումը կազմակերպեցինք խաղով:Գրատախտակին փակցրեցի պաստառ,որի վրա գրված էր հեքիաթի տեսակները՝ իրապատում, հրաշապատում, կենդանական:Կաչուն թղթերի վրա գրեցի աշակերտներին ծանոթ հեքիաթի վերնագրերը: Երեխաները հերթով մոտենում էին,վերցնում թղթերը և փակցնում համապատասխան սյունակում: Նույնիսկ ամենաթույլ աշակերտը ոգևորությամբ մասնակցում էր խաղին:Վերջում հավաքեցինք այսպիսի գեղեցիկ պաստառ և կրկնեցինք թեման:

ԴԱՍԻ ՊԼԱՆ

Ուսուցիչ՝ Մելանյա Հովհաննիսյան
 Դասարանը՝ 4-րդ
 Ամիս-ամսաթիվը
 Դասի տևողությունը՝ 45 րոպե
 Առարկան՝ Մայրենի
 Դասի թեման՝ Հովհաննես Թումանյանի արձանի մոտ
 Դասի տիպը՝ համակցված

Դասի նպատակները՝

ա. Աշակերտները կընթերցեն բնագիրը
 բ. Կվերարտադրեն բնագրի բովանդակությունը և կծանոթանան հեղինակի կենսագրական այլ տեղեկությունների, կվերհիշեն ստեղծագործությունները:
Խնդիրները-Տարբեր աղբյուրներից Հովհ.Թումանյանի մասին հուշեր, ասույթներ, կյանքից դրվագներ հավաքագրելով հնարավորինս ամբողջական լրացնել նրա «անձնագիր-բնութագիրը»:
 Կիրառված մեթոդները՝
 «Մտագրոհ», «Ընթերցողի թատրոն», «Շրջայց պատկերասրահում»

Վերջնարդյունքը-

Յուրաքանչյուրն իրականացնում է ինքնաանդրադարձ վերլուծություն՝ լրացնելով "Իմ ձեռքբերումը թերթիկը" (վերհիշեցի, սովորեցի, գգացի)

Դասի ընթացքը-

Կազմակերպչական մաս-3րոպե

Խթանման փուլ-10րոպե կիրառվում է " մտագրոհ"մեթոդը:Ուսուցիչը գրույց է վարում բնագրի հերոսների մասին և ծանոթանում աշակերտների նախընտրական դերերին:

Իմաստի ընկալման փուլ-7րոպե Աշակերտներն իրենց ցանկությամբ հիշում են այն ստեղծագործությունները, որոնց պատկանում են քառատողերը և խոսում են դրանցում արտահայտված գաղափարների, պատկերավորման միջոցների և տրամադրության մասին:

Կշռադատման փուլ- 10րոպեԱյս փուլում օգտագործվում է "Ընթերցողի թատրոն"մեթոդը: Աշակերտներն իրենք են ընտրում իրենց դերերը և արտահայտիչ ընթերցում բնագիրը:

Ամփոփում-10րոպե "Շրջայց պատկերասրահում" մեթոդ:Դասարանը բաժանվում է 3 խմբի:1-ին խումբը առանձնացնում է մեծ բանաստեղծի կենսագրական տեղեկությունները:

2-րդ խումբը բնագրից առանձնացնում է Յոզի.Թումանյանի ստեղծագործությունների վերնագրերը:

3-րդ խումբը գրում է այն ստեղծագործությունների վերնագրերը, որոնց մոտիվներով ստեղծվել են երգ, կինոֆիլմ, մուլտֆիլմ, օպերա:

Աշխատանքները փակցվում են գրատախտակին:Ուսուցիչը և երեխաները շրջում են ,ծանոթանում,մտքեր փոխանակում:

Գնահատում-3 րոպե

Տնային հանձնարարություն-2րոպե արտադրել "Զվարթ տրամաբանություն" կյուբը և պատասխանել:

ԴԱՍԻ ՊԼԱՆ

Ուսուցիչ՝ Մելանյա Յովհաննիսյան

Դասարանը-4-րդ

ԱՄԻՍ-ամսաթիվը 28.09.2022 թ.

Դասի տևողությունը -45րոպե

Առարկան-Ես և շրջակա աշխարհը

Դասի թեման-Երկրի օդային հագուստը

Տիպը-համակցված

Կիրառված մեթոդները-«փոխգործուն նշանների համակարգ»,«մտագրոհ»

Նպատակը-

ա)աշակերտներին ներկայացնել «Երկրի օդային թաղանթ»հասկացությունը,

բ)ձևավորել համոզմունք,որ թեև օդն անտեսանելի է,այնուամենայնիվ,բնական մարմին է

Խնդիրները-աշակերտներին հասցնել կենդանի օրգանիզմների համար օդի նշանակությունը և այն մաքուր պահելու անհրաժեշտությունը

Կահավորումը-նեղ վզիկով շիշ, ձագար,մոմ,1լ-ոց և 2լ-ոց տարաներ

ԸՆԹԱՑՔԸ

Կազմակերպչական մաս **3 թույլ**

.Կատարել աշակերտների հաշվառում

.Աշակերտների ուշադրությունը սևեռել օրվա դասին

Խթանման փուլում 15րոպե- կատարել փորձը.նեղ վզիկով 22ի վրա դնել ձագարը,այնպես,որ ամուր մտնի 22ի մեջ:Տեսնում ենք` ջուրը ձագարից դժվար է լցվում 22ի մեջ:Մի քիչ բարձրացնում ենք ձագարը,22ի և ձագարի միջև ճեղք է գոյանում, ջուրը արագ լցվում է 22ի մեջ:Այսինքն այնտեղ օդի շերտ է առաջանում , որը հեշտացնում է ջրի հոսքը:

Կատարել երկրորդ փորձը: Վառում ենք մոմը,ապա նրա վրա շրջում 1լ-ոց բանկան:Մի քանի թույլ հետո մոմը հանգչում է: Նորից ենք վառում մոմը ,այս անգամ նրա վրա շրջում ենք 2 լ-ոց բանկան :Այս անգամ ավելի երկար է վառվում մոմը, ի վերջո հանգչում է: Աշակերտները գրի են առնում այն ամենը,ինչ սովորեցին փորձը դիտելիս

Իմաստի ընկալման փուլում 10րոպե կիրառվում է «Փոխներգործուն նշանների համակարգը»
Վես դա գիտեմ

+ես դա նոր իմացա

? սա ինձ համար անհասկանալի է

! սա շատ հետաքրքիր է կուզենայի շատ բան իմանալ այդ մասին

Կշռադատման փուլ-5րոպե

Այս փուլում ընկերցում են տեքստը, ավարտում աղյուսակի լրացումը և սկսվում է մտքերի փոխանակումը: Ուսուցիչը բացատրում է և ուղղորդում, թե որտեղից կարելի է լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալ:

Ամփոփում-5րոպե

Գնահատում-3րոպե

Տնային առաջադրանքի հանձնարարում-4րոպե

ԴԱՍԻ ՊԼԱՆ

ՈՒՍՈՒՑԻՉ-Մ.Յովհաննիսյան

ԴԱՍԱՐԱՆԸ-4-րդ

Ամիս, ամսաթիվ 13.09,2022

ԴԱՍԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ-45 թույլ

ԱՌԱՐԿԱՆ-մաթեմատիկա

ԴԱՍԻ ԹԵՄԱՆ-Գործողությունների կատարման կարգը արտահայտության արժեքը հաշվելիս

ԴԱՍԻ ՏԻՊԸ-հաղորդման դաս

ԴԱՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ-Երեխաները վերհիշեն և ամրապնդեն նախորդ դասարաններում անցածը`

1)Գումարումը և հանումը միևնույն կարգի գործողություններ են,

2)Բազմապատկումը և բաժանումը նույնպես միևնույն կարգի գործողություններ են,

3)Բազմապատկումը և բաժանումը ավելի բարձր կարգի գործողություններ են

ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ-Երեխաները վերհիշեն որ արտահայտության արժեքը հաշվելիս միևնույն կարգի գործողությունները կատարվում են գրված հերթականությամբ`ձախից-աջ

ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ-Մտագրոհ

ԴԱՍԻ ԸՆԹԱՑՔԸ

Կազմակերպչական մաս **3 թույլ**

ԽԹԱՆՄԱՆ ՓՈԻԼ-**10**թույլ«Մտագրոհ» մեթոդի միջոցով վերհիշել բարձր և ցածր կարգի գործողությունները և նրանց կատարման հերթականությունը արտահայտության մեջ:

ԻՄԱՍՏԻ ԸՆԿԱԼՄԱՆ ՓՈԻԼ-**20** թույլ Կատարել 47, 48, 51ա,բ52ա, բ առաջադրանքները

ԿՇՈՒՂԱՏՄԱՆ ՓՈԻԼ-**9** թույլՄշակերտները պետք է իմանան՝

. միևնույն գործողությունների կատարման սահմանումը

.միևնույն գործողությունների կատարման հերթականությունը թվային արտահայտությունում

ՏՆԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆԸ-**3**թույլ էջ12 47բ,48 գ,դ.

Եզրակացություն

Հիմնվելով թեմատիկ մանկավարժական գրականության, ինչպես նաև իմ մանկավարժական գործունեության ընթացքում ձեռք բերված փորձի վրա կարող եմ եզրակացնել՝

ա. ուսուցողական խաղերի միջոցով հնարավոր է ձևավորել և զարգացնել աշակերտների ստեղծագործական կարողությունները, մասնավորապես հաշվողական և լեզվական

հմտությունները

բ. ավելի մատչելի տարբերակով

ներկայացնել դասի թեմատիկական

դ. դասը դարձնել առավել հետաքրքիր,

անսովոր և ցանկալի

ե. զարգացնել երեխայի ուսումնառության

դրդապատճառները, բարձրացնել աշխատունակությունը

զ. ակտիվացնել անհամարձակ երեխային, որովհետև խաղալիս երեխան իրեն ազատ է զգում

Օգտագործած գրականության ցանկ

1.Վ.Ա.Սուխոմլինսկի «Սիրտս նվիրում եմ երեխաներին»

2.Կ.Թորոսյան,Կ Խաչատրյան «Տարրական դասարանների ուսուցիչների վերապատրաստումների պլան»

3.Մ.Սիմոնյան «Դիդակտիկական խաղերը որպես կրտսեր դպրոցականի ճանաչողական գործունեության բարելավման միջոց»

4.Համլետ Մատթևոսյան «Ով եմ,ինչ եմ»